

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96

E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

*Вх. № 04-28/05-1723(232465)
4.10.2016р.*

Верховна Рада України

Комітет з питань прав людини,
національних меншин і
міжнаціональних відносин

Щодо проведення
комітетських слухань

На лист Комітету від 16.09.2016 № 04-28/05-786 (217861) щодо проведення комітетських слухань «Стан реалізації Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року» Міністерство освіти і науки надсилає відповідні матеріали (додаються) та пропонує наступні кандидатури для участі у цьому заході:

Кононенко Юрій Григорович, директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти;

Бескова Наталія Володимирівна, заступник директора департаменту - начальник відділу змісту освіти, мовної політики та освіти національних меншин департаменту загальної середньої та дошкільної освіти;

Харченко Світлана Йосипівна, головний спеціаліст відділу змісту освіти, мовної політики та освіти національних меншин департаменту загальної середньої та дошкільної освіти;

Фоміна Світлана Петрівна, завідувач сектору мов національних меншин відділу сприяння вивченню мов ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН;

Кошкіна Жанна Олексіївна, методист вищої категорії ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН.

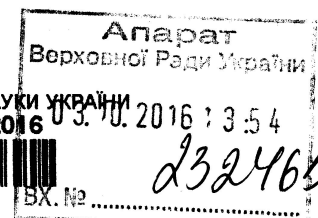
Інформуємо також, що з доповіддю із зазначеного питання виступить Кононенко Юрій Григорович, директор департаменту загальної середньої та дошкільної освіти.

Додаток: 4 арк.

Заступник Міністра

Павло Хобзей

Харченко 481 47 59

М2 МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/10-3261 від 26.09.2016

арк. 1

Вх. №

Додаток

до листа МОН

від 16.09.16 № 1/10 - 3261

Інформаційні матеріали до комітетських слухань «Стан реалізації
Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної
меншини на період до 2020 року»

Дітям ромів дошкільного та шкільного віку, як і дітям представників інших національностей, надається право на отримання дошкільної, загальної середньої та вищої освіти, на вибір відповідної форми навчання та навчального закладу згідно з Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту».

Компактно ромське населення мешкає у Закарпатській, Одеській, Луганській, Хмельницькій, Харківській областях.

У цих регіонах департаментами освіти та науки створюються всі умови для отримання освіти ромськими дітьми. Крім того, проводиться систематична інформаційно-просвітницька робота, спрямована на протидію упередженому ставленню до учнів ромської національної меншини, роз'яснення щодо важливості здобуття ними освіти та підвищення їх рівня обізнаності про права людини.

Діти ромської національності за бажанням батьків відвідують дошкільні навчальні заклади на безоплатній основі або на пільгових умовах, їх батькам надається право обирати різні форми дошкільної освіти (групи короткочасного перебування, консультативні пункти). Це стосується і загальноосвітніх навчальних закладів, в яких учні-ромши навчаються спільно з учнями інших національностей та мають однакові права на отримання якісної освіти.

Окрім того, свою рідну мову, історію, культуру, традиції ромського народу діти ромів вивчають у суботніх та недільних школах.

У вересні 2013 року Кабінетом Міністрів України було затверджено план заходів щодо реалізації «Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року», в розробленні якої брало участь Міністерство освіти і науки України.

Міністерством освіти і науки, регіональними департаментами освіти та науки розроблено плани заходів щодо реалізації вищезгаданого документа у галузі.

У першу чергу, педагогічними колективами загальноосвітніх навчальних закладів, представниками органів управління освітою місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування проводиться роз'яснювальна робота, серед осіб, які належать до ромської національної меншини, щодо важливості здобуття освіти, особливо дітьми та молоддю. Батьки запрошуються на батьківські збори, індивідуальні бесіди, за необхідності залучаються спеціалісти служби у справах дітей, психологи та соціальні педагоги шкіл.

Здійснюється постійний контроль за систематичним відвідування шкільних занять всіма учнями, у тому числі і ромської національності. Спільно зі службами у справах дітей, батьківською громадськістю організовані систематичні рейди з метою контролю за відвідуванням учнями загальноосвітніх навчальних закладів. Педагогічними колективами проводиться постійна робота із збільшення кількості учнів ромської національності, які завершують навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.

Шкільними психологами постійно систематично надається психологічна допомога учням ромської національності з метою їх успішної адаптації до навчального процесу.

У багатьох регіонах розроблено програми психолого-педагогічного супроводу адаптації учнів ромської національності до шкільного навчання. Основними завданнями цих програми є формування в учнів позитивної мотивації навчання, соціально-культурний розвиток особистості, оволодіння учнями способами самостійної діяльності.

За результатами соціально-психологічних досліджень практичні психологи, соціальні педагоги готують тематичні виступи на засіданнях педагогічних рад, доводять до відома колективів результати комплексного дослідження учнів ромської національності до шкільного навчання, надають методичні рекомендації для вчителів загальноосвітніх закладів щодо адаптації кожної дитини до шкільного життя.

З метою психолого-педагогічної підтримки учнів ромської національності, які мають труднощі із соціально-психологічною адаптацією, фахівцями психологічної служби проводяться корекційно-розвиваючі заняття щодо підвищення самооцінки, зниження рівня агресії, тривожності, розвитку толерантності.

Групові заняття проводяться в ігровій формі, що спонукає учнів керувати своєю поведінкою та через взаємодію з ровесниками розширює можливості кожної дитини. Такі заняття дають дітям психологічну підтримку, вміння спілкуватися з однолітками та дорослими в нових ситуаціях, виховують навички індивідуальної та колективної праці, знайомлять з основними правилами поведінки у школі.

Особливу увагу практичні психологи та працівники навчальних закладів приділяють роботі з батьками учнів ромської національності. З ними проводяться заняття з метою ознайомлення дорослих з основними завданнями й труднощами періоду первинної адаптації, тактикою спілкування і допомоги дітям. Цей напрямок реалізується за рахунок просвітницького та консультативного напрямків роботи практичного психолога.

Крім того, в усіх регіонах проводиться профорієнтаційна робота з учнями старших класів щодо отримання професійно-технічної та вищої освіти, у тому числі з учнями, які належать до ромської національної меншини.

Управліннями, відділами освіти з місцевими центрами зайнятості населення розробляються сумісні заходи з питань профорієнтації.

Міністерством створено та видано навчальні програми з ромської мови та читання для 1-4 класів, ромської мови для 5-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Відповідно до діючих навчальних програм створено підручники з усного курсу ромської мови для учнів 1 класу та «Буквар» для учнів 2 класу.

На рівні регіонів розробляються методичні посібники, дидактичні матеріали для використання під час навчального процесу у загальноосвітніх навчальних закладах, де навчаються діти ромів.

Наприклад, у Закарпатській області підготовлено методичні посібники для вчителів початкових класів, які працюють з дітьми ромської національної меншини «Викладання угорської мови у 1-4 класах в таблицях та прикладах» (укладач Сергійчук Ю. П.), «Вінок» (методичний посібник з фізичного виховання, автор Муха В. В.), «Заучування пісень на уроках у початкових класах» (з використанням ромських народних пісень, автор Гаснюк В. В.), «Інтеграція навчальних предметів у початкових класах» (укладач Сергійчук Ю. П.).

Укладено методичні рекомендації для «Використання евристично-програмового методу навчання на уроках у початкових класах», «Інтегроване навчання предметів художньо-естетичного циклу у початкових класах», «Історія ромів», «Ромська мова», «Організація навчання учнів ромської національної меншини».

Створено електронну версію методичних рекомендацій, посібників, робочих зошитів з угорської та української мови для учнів початкових класів, конспектів уроків для вчителів шкіл, де навчається переважна більшість дітей ромів.

У Закарпатській області серед предметів варіативного компоненту викладається курс «Історія, культура та побут ромів», до якого створено та видано методичний посібник та книжка про історію ромського Голокосту. Їх використовують вчителі історії інших шкіл з метою виховання толерантного ставлення до представників ромського народу та носіїв ромської культури.

Щодо питань сегрегації, то діти ромів виховуються та навчаються в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах разом з дітьми інших національностей. Цій категорії дітей, як і дітям інших національностей, забезпечено право на вибір форми навчання і навчального закладу на засадах, визначених освітнім законодавством.

Адміністрації та педагогічні колективи шкіл, де навчається зазначена категорія дітей, враховують традиції і звичаї побуту сімей цієї категорії дітей, сприяють покращенню рівня їх навчальних досягнень, соціальної адаптації.

З метою подальшого удосконалення роботи в галузі освіти для представників ромського населення в жовтні 2015 року у м. Києві за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Всеукраїнського Фонду «Крок за кроком» за участю представників департаментів освіти і науки обласних державних адміністрацій, представників ромських громадських організацій, науковців та вчителів було проведено нараду-семінар.

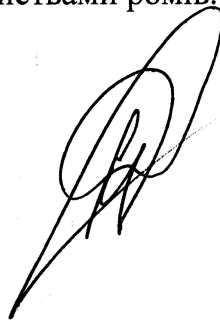
Під час проведення наради обговорювався стан освіти для ромських дітей та шляхи покращення цієї роботи, відбулося ознайомлення з досвідом роботи вчителів, громадських ромських організацій окремих регіонах України, а також Болгарії, Латвії, Словаччини.

Міністерство освіти і науки, регіональні інститути післядипломної педагогічної освіти спільно з громадськими ромськими організаціями проводять семінари-практикуми, тренінги, круглі столи для педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, у яких навчаються особи ромського походження.

У своїй діяльності всі освітянські організації тісно співпрацюють з громадськими організаціями та товариствами ромів.

Заступник

Директора департаменту

С. М. Дятленко